

Hozirgi kunda qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti tushunchasi

Ergashev Abror Shodmon o'g'li

ergashev_abror_1993@mail.ru

Kirish. Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti — bu qishloq xo'jaligi sohasidagi iqtisodiy jarayonlar, resurslar va ularning samaradorligini o'rganadigan fan. Bu soha oziq-ovqat ishlab chiqarish, yer va suv resurslaridan foydalanish, agrar siyosat va qishloq rivojlanishi kabi muhim masalalarni qamrab oladi. Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti nafaqat oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash, balki iqtisodiy barqarorlik va ijtimoiy rivojlanish uchun ham muhimdir.

O'zbekiston qishloq xo'jaligi mamlakat iqtisodiyotining muhim tarmog'i hisoblanadi. U YaIMning qariyb 27 foizini tashkil etadi va jami aholining 30 foizdan ortig'ini ish bilan ta'minlaydi1.

Agrar islohotlar: 2017 yilda klaster tizimi joriy etildi, bu esa qishloq xo'jaligini yanada rivojlantirishga yordam berdi. 2019 yilda qishloq xo'jaligini 2020-2030 yillarda rivojlantirish strategiyasi tasdiqlandi. Bu strategiya 2030 yilgacha 1 million gektardan ortiq yerlarni o'zlashtirishni va mahsulot eksportini 20 milliard dollargacha oshirishni maqsad qilgan1.

Innovatsion rivojlanish: Qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlantirish yo'nalishlari ham muhim ahamiyatga ega. Bu yo'nalishlar ilmiy-ta'minot tizimini rivojlantirish va fan yutuqlarini amaliyotga keng joriy etishni o'z ichiga oladi2.

Resurs tejovchi texnologiyalar: Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini resurs tejovchi texnologiyalar asosida samaradorligini oshirish yangi iqtisodiy munosabatlar mezoni sifatida qaralmoqda.

Mamlakatimiz Prezidentining 2019 yil 23 oktyabrdagi PF-5853 sonli Farmoni bilan “O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo'ljallangan Kontsepsiyasi”da mamlakat oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlash, tarmoqda davlat boshqaruvining zamonaviy tizimlarini rivojlantirish,

agrар sektorni qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan davlat xarajatlarini bosqichma-bosqich diversifikatsiya qilish kabi bir qator vazifalar belgilab berildi.

Qishloq xo'jaligining ahamiyati

1. Oziq-ovqat ta'minoti: Qishloq xo'jaligi xalqni oziq-ovqat bilan ta'minlaydi. Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarilishi inson hayotining asosiy ehtiyojlaridan biridir.
2. Iqtisodiy rivojlanish: Qishloq xo'jaligi ko'plab mamlakatlarda iqtisodiy rivojlanishning asosiy manbalaridan biridir. U ish o'rinlari yaratadi va mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shadi.
3. Resurslardan foydalanish: Qishloq xo'jaligi yer, suv va boshqa tabiiy resurslardan foydalanishni talab qiladi. Ularning samarali boshqarilishi muhim ahamiyatga ega.
4. Ekologik barqarorlik: Qishloq xo'jaligi ekologik muvozanatni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Barqaror qishloq xo'jaligi amaliyotlari tuproq, suv va biologik xilma-xillikni himoya qilishga yordam beradi.

Qishloq xo'jaligi iqtisodiyotining asosiy tamoyillari

1. Resurslarni optimal taqsimlash: Qishloq xo'jaligi sohasida resurslarni samarali taqsimlash va foydalanish muhimdir. Bu yer, suv, ishchi kuchi va kapitalni o'z ichiga oladi.
2. Ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish: Turli xil mahsulotlar ishlab chiqarish qishloq xo'jaligi barqarorligini oshiradi va bozor risklarini kamaytiradi.
3. Innovatsiyalar va texnologiyalar: Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash qishloq xo'jaligida ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga yordam beradi. Bu, ayniqsa, agrotekhnologiyalar va genetik modifikatsiya mahsulotlari orqali amalga oshiriladi.
4. Siyosat va regulatsiya: Davlat siyosati qishloq xo'jaligini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Subsidiyalar, soliq imtiyozlari va boshqa rag'batlantiruvchi chora-tadbirlar qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilarini qo'llab-quvvatlaydi.

Xulosa. Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti nafaqat oziq-ovqat ta'minoti, balki ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishda ham muhim rol o'ynaydi. Resurslarni samarali boshqarish, innovatsiyalarni joriy etish va davlat siyosatini to'g'ri yo'naltirish orqali qishloq

xo'jaligini yanada rivojlantirish mumkin. Kelajakda qishloq xo'jaligi barqarorligini ta'minlash uchun ekologik jihatdan to'g'ri yondashuvlar muhim ahamiyatga ega bo'ladi.

REFERENCES

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo'ljallangan strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5853-son Farmoni. 23.10.2019 y.
2. Ortiqov I. Agrar sohada innovatsiyaning ahamiyati. //O'zbekiston qishloq xo'jaligi. – Toshkent,2009. - №2. - B.29.
3. Safoevna, S. Z., & Juraevna, M. N. (2021). Analysis of economic efficiency of the use of irrigated land in agriculture and factors on them. Journal of Contemporary Issues in Business and Government| Vol, 27(2), 4056. 23 w www.oriens.uz May 2022 Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences Scientific Journal Impact Factor Advanced Sciences Index Factor VOLUME 2 | ISSUE 5 ISSN 2181-1784 SJIF 2022: 5.947 ASI Factor = 1.7 the republic
4. Safoevna, S. Z., & Sagdullaevna, T. F. (2021). Food provision of the population of of solutions. ACADEMICIA: uzbekistan in pandemy conditions: problems and AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL, 11(2), 1320-1325.
5. ZS Shoxojayeva. Efficient use of water resources in the agricultural sector. Monograph. T.: - 2012
6. ЗС Шохужаева Зарубежный опыт в сельском хозяйстве по использованию водных ресурсов. - Economics, 2020.
7. Safoevna, S. Z., & Utkirovna, M. N. (2021). Organizational and economic basis for the development of cotton and textile clusters. ACADEMICIA: AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL, 11(2), 1289-1296.